

SE VIDEO ▶

KAMPEN MOD IMPROVISERE SPRÆENGLADN

A close-up photograph of a dog's legs and paws. The dog has light brown and white fur. It is standing on a patch of ground with some dry grass and twigs. The background is blurred.

DE INGER

Når der er dårlige nyheder fra Afghanistan, er der næsten altid improviserede sprængladninger indblandet. I august oprettede forsvaret et nyt værnssfælles element, som skal hjælpe danske soldater til at undgå de dødsensfarlige bomber.

Tekst: **Sune Wadskjær Nielsen**

Foto: **Anders Fridberg**

21 danske soldater har mistet livet i Afghanistan, fordi de er blevet ramt af nedgravede sprængladninger (IED). Alle dødsfaldene er sket siden foråret 2008. Derfor oprettede forsvaret i august 2010 en værnsmæssig enhed på seks mand, som udelukkende beskæftiger sig med at bekæmpe faren fra improviserede sprængladninger.

– Vores mål er at knække kurven, så vi får færre tab på grund af improviserede sprængladninger, siger major Henrik Sørensen, der er flyvevåbnets repræsentant i det værnsmæssige Counter Improvised Explosive Device (C-IED) element, som enheden kaldes.

Forsvaret har siden oprørerne i Irak begyndte at ramme de danske soldater med improviserede sprængladninger taget masser af initiativer for at undgå faren fra disse våben. Beskyttelse og sikring af personellet har højeste prioritet. Køretøjer er blevet bedre pansret. Elektronisk udstyr er blevet indkøbt til at jamme signaler til bomberne. Der er investeret i nyt minerydningsmateriel. Nye metoder til at finde bomberne er blevet indført – f.eks. ved hjælp af hunde. Soldaterne er blevet uddannet til at være mere opmærksomme på IED-angreb. Henrik Sørensen og hans kolleger skal koordinere indsatsen mod de improviserede sprængladninger, så den bliver så effektiv som mulig. Det gør de med udgangspunkt i NATO's doktrin, som opererer med de tre overordnede operationsområder Attack the Network, Defeat the Device og Train the Force.

I direkte konfrontationer er ISAF-styrken de afghanske oprørere stærkt overlegne. Derfor er improviserede sprængladninger blevet oprørernes foretrukne våben.

– Det er et uhyre billigt og effektivt våben. Det er oprørernes bedste middel til at ødelægge udstyr, dræbe mennesker og påvirke opbakningen til missionen i Afghanistan. Når først den improviserede sprængladning er gravet ned, er det som regel mindre farligt for fjenden at angribe os, forklarer Henrik Sørensen.

– Hver gang vi i en periode har undgået IED-angreb, prøver fjenden at aflure vores procedurer for at finde et svagt punkt, hvor de kan slå til, fortsætter han. Den konstante skiftende taktik gør det svært at få et afgørende forspring i kampen mod fjendens improviserede sprængladninger. Forsvaret kan heller ikke pansre sig ud af problemerne. Det er ikke blot, fordi oprørerne kan forøge sprængladninger – det handler lige så meget om manøvredygtighed.

– Hvis alle vore køretøjer vejede 30-40 tons, kunne vi ingen steder komme, og det ville være en sejr for oprørerne, siger Henrik Sørensen.

Forholdet til civilbefolkningen, som er vigtigt for succes i Afghanistan, vil også lide skade, hvis de danske soldater mødte op i kampvogne, hver gang de skulle deltage i et møde i en landsby.

Efterretninger redder liv

For at standse angrebene på de danske soldater vil det værnsmæssige C-IED element følge NATO's overordnede strategi, der bl.a. går ud på at ramme fjenden på organisationen og på den måde hindre den endelige udlægning af en IED.

– Før fjenden får omsat tanke til handling, er der et uendeligt antal ting, der skal på plads. Angrebet skal planlægges, ingredienserne til bomben skal indsamles, bomben fremstilles og lægges på et lager, og den skal transporteres til krigsskuepladsen. Her er der mange muligheder for at standse angrebet, forklarer Henrik Sørensen. Alliancen har haft nogen succes med

at angribe netværket. Oprørerne har svært ved at få fat i industrialiserede sprængstoffer og bringe dem frem, så de nu må ty til lokalt fremstillede bomber. Gode efterretninger er det vigtigste middel for at kunne "angribe netværket", som det hedder i NATO's strategi.

– Det gælder om hurtigt at få analyseret og omsat de efterretninger, vi får ind, og få dem formidlet ud til de enheder, der risikerer at blive ramt af improviserede sprængladninger, understreger Henrik Sørensen

Ugentligt og månedligt sender elementets efterretningsmand nyhedsbreve med de seneste efterretninger ud til soldater, der enten er i Afghanistan eller skal udsendes. De uddannelsesinstitutioner,

som træner soldaterne, får også nyhedsbrevene. På den måde forsøger man at gøre soldaterne i den spidse ende så opdaterede som muligt, så de kan være forberedt på eller foregribe nye angreb. Derudover har forsvarrets ledelse besluttet at forstærke indsatsen på efterretningsområdet yderligere.

– Soldaternes sikkerhed er i fokus, forsvarschefen og forsvarrets øverste ledelse har lagt tyngde på dette område. Arbejdet er intensivt og fokuseret, siger Henrik Sørensen om hverdagen i det værnsfælles C-IED element.

Her er tre af forsvarrets midler til at finde improviserede sprængladninger: **En bombehund, en metaldetektor og minerydningskøretøjet PNMIRK.**